В. В. Коровій,
к. е. н., доцент, докторант кафедри фінансів,
Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
ORCID ID: 0000-0002-0625-6547

DOI: 10.32702/2306-6806.2020.12.50

ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

V. Koroviy,
PhD in Economics, Assistant professor, Doctoral student of the Department of Finance,
Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv

PUBLIC FINANCIAL POLICY AS AN INSTRUMENT OF ECONOMIC GROWTH

У статті розкрито питання сутності державної фінансової політики економічного зростання, що передбачає використання сукупності відповідних фінансових заходів, методів, важелів, механізмів, спрямованих на раціональне та ефективне формування, розподіл і використання фінансових ресурсів у відповідності до пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку країни. Визначено, що основними напрямками бюджетної політики країни є посилення відкритості та публічності розміщення державних замовлень, оптимізація системи органів державного управління та об'єктів соціальної інфраструктури, підвищення рівня національної оборони, зменшення боргового навантаження на бюджет шляхом реструктуризації боргу та співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, розвиток ринку державних облігацій, подальший розвиток системи соціального захисту населення. Розглянуто питання підвищення рівня результативності економічних та соціальних програм, здійснення оптимізації бюджетних повноважень між центральними та місцевими органами управління, формування належного інституційного середовища. В умовах трансформації економіки вагомими пріоритетами бюджетної політики стали забезпечення збалансованості бюджетної системи, оптимізація видаткової частини бюджету та кількості бюджетних програм, покращання добробуту населення, підвищення дієвості управління державним боргом. Показано, що державна фінансова політики повинна враховувати низку завдань, які стоять на певному етапі розвитку суспільних відносин, що обумовлює необхідність поглиблення основних засад її формування.

The article reveals the essence of the state financial policy of economic growth, which involves the use of a set of appropriate financial measures, methods, levers, mechanisms aimed at rational and efficient formation, distribution and use of financial resources in accordance with priority areas of socio-economic development. It is determined that the main directions of the country's budget policy are strengthening the openness and publicity of public procurement, optimizing the system of public administration and social infrastructure, increasing the level of national defense, reducing the debt burden on the budget through debt restructuring and cooperation with international financial organizations, government bond market, further development of the social protection system. It is expedient to increase the level of efficiency of economic and social programs, to optimize budgetary powers between central and local governments, and to form a proper institutional environment. The issue of strengthening the level of interrelation of budget forecasting with priority areas of socio-economic development of the country, expanding the use of budget, tax, customs, tariff regulatory instruments to achieve certain goals of public financial policy. In the context of economic transformation, important priorities of fiscal policy have been ensuring the balance of the budget system, optimizing the expenditure side of the budget and the number of budget programs, improving the welfare of the population, improving the efficiency of public debt management. It is shown that the state financial policy should be formed on the basis of a scientifically sound concept of development of financial and economic relations, aimed at creating conditions for increasing the pace of economic development of the country. It is important to deepen the economic essence of financial policy as an instrument of economic growth, further development of approaches to improving the institutional and methodological

foundations of the state financial mechanism for regulating the socio-economic development of the country in the medium term. Public financial policy must take into account a number of tasks that stand at a certain stage of development of public relations, which necessitates the deepening of the basic foundations of its formation.

Ключові слова: фінанси, бюджет, фінансова система, фінансові відносини, фінансове регулювання, державна фінансова політика, бюджетна політика, економічне зростання.

Key words: finance, budget, financial system, financial relations, financial regulation, public financial policy, budget policy, economic growth.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Необхідність модернізації системи державного фінансового регулювання обумовлена суспільною потребою формування комплексної довгострокової концепції розвитку фінансово-економічної системи. Особливого значення набувають питання покращення якісного рівня функціонування фінансових інститутів та удосконалення положень щодо управління бюджетними відносинами. Важливим є підготовка положення щодо основних напрямів державної фінансової політики економічного розвитку країни, що спрямовано на підвищення ступеню дієвості фінансово-бюджетних інструментів у системі державного регулювання економіки, удосконалення положення щодо інституційних засад бюджетного механізму економічного зростання, підходів до здійснення державного регулювання фінансового ринку. Значна увага державних інститутів має бути зосереджена на питаннях підвищення стійкості фінансової системи, зміцнення її інвестиційного потенціалу. Доцільним є встановлення обґрунтованих співвідношень між складовими фінансової архітектури, що забезпечить достатній обсяг фінансових ресурсів для досягнення стійкого економічного розвитку країни.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Серед вагомих наукових досліджень зарубіжних вчених у сфері розвитку фінансових відносин можна назвати праці Б. Асікгоза [8], В. Нордхауса [3], В. Танзі, Дж. Тейлора, П. Самуельсона [3], С. Сінара [8], Дж. Стігліца. Питання державної фінансової політики досліджуються у працях вітчизняних вчених: Т. Канєвої [1; 9], Л. Козарезенко [5], А. Лисяк, В. Макогон [6; 10], І. Луїної, І. Лютого [4], М. Пасічного [1; 9], О. Самошкіної [7], В. Федосова [2], І. Чугунова [1; 5—7; 9; 10], С. Юрія [2] та інших.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження є розкриття сутності державної фінансової політики як інструменту економічного зростання.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Формування складових сучасної державної фінансової політики пов'язано із появою держави як інституту суспільного та адміністративного устрою. На сучасному етапі розвитку, держава виступає у якості активного учасника економічних відносин, як власник засобів виробництва має на меті постійне підвищення рівня ефективності функціонування активів. Водночас особливість держави в особі визначеної структури органів управління полягає у тому, що ступінь ефективності її функціонування як учасника ринку характеризується як збільшенням доходів бюджету, прибутків державних підприємств, так і створенням умов для зростання економіки, реальних доходів громадян, підвищення рівня

добробуту населення. Економічну сутність державної фінансової політики можна представити у якості інструменту економічного розвитку, що передбачає використання сукупності відповідних фінансових заходів, методів, важелів, механізмів, спрямованих на раціональне та ефективне формування, розподіл і використання фінансових ресурсів у відповідності до пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку країни з метою забезпечення макроекономічної рівноваги та сприяння економічному зростанню. Доцільність застосування фінансового регулювання обумовлена виконанням державою економічної функції на належному рівні, потребою встановлення та підтримки оптимальної структури економіки, обґрунтування пріоритетних напрямів соціального-економічного розвитку, формування і подальшого удосконалення інституційного забезпечення функціонування ринку [1].

Вплив державного фінансової політики на економічні та соціальні процеси відбувається з часовим лагом. Державна фінансова політика є вагомим інститутом, який здатний в середньостроковій перспективі, у певній мірі, коригувати економічну циклічність та посилити інституційні основи економічного зростання. Інституційна структура системи фінансового регулювання еволюціонує та удосконалюється відповідно до розвитку суспільства, модель економічного розвитку країни повинна поєднувати інноваційні, соціальні, фінансово-бюджетні складові. Подальше удосконалення вітчизняної системи державного фінансового регулювання має здійснюватися з урахуванням макроекономічної динаміки, процесів інституційного розвитку з урахуванням глобальних тенденцій структурних перетворень фінансової системи, досвіду країн з розвинутою та трансформаційною економікою. Економічна рецесія внесла суттєві корективи у розробку фінансової політики, зумовила зміну підходів щодо ролі державного фінансового регулювання у забезпеченні умов для макроекономічної стабілізації, відновлення економічного зростання, стимулювання зайнятості. Розширення впливу державного фінансового регулювання стали необхідними заходами для макроекономічної стабілізації та відновлення позитивної економічної динаміки. Державна фінансова політика є дієвим інструментом регулювання циклічних коливань економіки, важливим є забезпечення своєчасної адаптації фінансових механізмів до динамічних змін економічного середовища. Важливим є реалізація виваженої, системної фінансової політики використовуючи бюджетні, податкові, грошово-кредитні, страхові інструменти та важелі. Доцільним є підвищення ступеня координації між складовими фінансової політики у сфері підтримки розвитку реального сектору економіки та забезпечення фінансової стабільності.

Найбільш дієвими складовими фінансового регулювання є податкове, бюджетне та грошово-кредитне ре-

гулювання. Податкове регулювання є вагомою складовою фінансово-бюджетної політики економічного розвитку, здійснює відповідний вплив на перерозподіл валового внутрішнього продукту через податкову систему, забезпечує формування доходів бюджету з урахуванням цілей та завдань економічної моделі держави, зовнішнього та внутрішнього економічного середовища та інтересів суспільства [9]. Завданням податкової політики є забезпечення формування доходів бюджету з урахуванням цілей та завдань економічної моделі держави, зовнішнього та внутрішнього економічного середовища та інтересів суспільства. Податкова політика має адаптивно реагувати на економічну циклічність при необхідності утримання індикативних значень дефіциту бюджету, при чому збільшення податкових надходжень має відбуватися з мінімізацією деструктивного впливу на економічну активність. В умовах трансформаційних змін економіки, держава задля збалансування бюджету реалізувала комплекс заходів компенсаторного характеру, в тому числі щодо підняття ставок акцизного податку та ренти, розширення бази оподаткування з податку на доходи фізичних осіб та податку на майно, зниження кількості податкових пільг.

На цьому етапі посилюється актуальність поглибленого дослідження теоретичних та методологічних засад формування фінансово-бюджетного прогнозування та планування, формування довгострокової державної фінансової стратегії. Запровадження середньострокового планування бюджету, посилення взаємозв'язку річного та середньострокового бюджетного прогнозування дозволить структурувати видатки бюджету на основі стратегічних програм економічного і соціального розвитку країни. Необхідним є розширення сфери застосування програмного та галузевого підходу в процесі планування видатків державного і місцевих бюджетів. Показники результату діяльності головних розпорядників бюджетних коштів повинні відображати ступінь досягнення зазначених цілей держави у відповідній сфері. Для підвищення ефективності використання бюджетних коштів доцільним є оновлення методології моніторингу та оцінки ефективності бюджетних програм. Виконання стратегічних завдань соціально-економічного розвитку країни вимагає вдосконалення структури системи державного фінансового контролю, посилення взаємозв'язків між складовими системи управління державними фінансами. Доцільним є подальший розвиток відповідних механізмів та інструментів державного фінансового аудиту в умовах трансформації фінансово-економічної системи.

Подальший розвиток системи оподаткування повинен мати комплексний характер та передбачати реалізацію заходів у сфері адміністрування податків, фінансово-грошового обігу, уникнення подвійного оподаткування, посилення моніторингу операцій з країнами-контрагентами, координації роботи інформаційних систем податкових і митних органів. Адміністрування податків слід удосконалювати в контексті спрощення податкової звітності та процедур податкового контролю і аудиту. Ідентифікація та ранжування податкових ризиків має здійснюватися на основі визначених критеріїв з урахуванням особливостей розвитку галузей вітчизняної економіки. Економічні інститути мають вагоме значення для активізації процесів розвитку суспільства шляхом створення стимулів для основних учасників фінансово-економічних відносин, впливають на динаміку інвестицій у людський капітал. Інституційне вдосконалення фінансового регулювання має на меті підвищення рівня дієвості щодо прийняття рішень у сфері заощаджень, інвестування, мінімізації фінансових ризиків. Важливою складовою регулювання фінансової сфери є координація діяльності фінансових інститутів щодо встановлення системи принципів і правил їх взаємодії, формування та реалізації заходів державної фінансової політики. Досягнення стабільності фінансової сис-

теми країни як пріоритетного завдання бюджетного та монетарного регулювання потребує підвищення стійкості державних фінансів і належного рівня функціонування грошово-кредитного ринку. З метою забезпечення цінової стабільності необхідним є одночасне використання інструментів інфляційного таргетування та запровадження інституційних обмежень при формуванні бюджетних показників на плановий та наступні два за плановим бюджетні періоди.

Доцільним є удосконалення системи індикаторів та результативних показників боргової політики держави. З метою підвищення результативності трансформацій економіки доцільним є підвищення частки її інноваційної складової шляхом використання інструментів монетарної, бюджетно-податкової політики, вдосконалення інститутів економічного розвитку та соціальної сфери. Доцільним є підвищення рівня результативності економічних та соціальних програм, здійснення оптимізації бюджетних повноважень між центральними та місцевими органами управління, формування належного інституційного середовища. Основними напрямками бюджетної політики є посилення прозорості розміщення державних замовлень, оптимізація системи органів державного управління та соціальної інфраструктури, підвищення рівня національної оборони, зменшення боргового навантаження на бюджет шляхом реструктуризації боргу та співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, розвиток вторинного ринку державних облігацій, подальше реформування системи соціального захисту населення [6]. Механізм формування вітчизняної державної фінансової політики постійно вдосконалювався, поступово адаптуючи свою інституційну структуру до соціально-економічного стану. В умовах трансформації економіки вагомими пріоритетами бюджетної політики стали забезпечення збалансованості бюджетної системи, оптимізація видаткової частини бюджету та кількості бюджетних програм, покращання добробуту населення, підвищення дієвості управління державним боргом. Факторами зниження рівня макроекономічної стабільності є зростання боргового навантаження на бюджет, девальвація національної грошової одиниці, недостатній рівень відповідності між соціальними зобов'язаннями держави та можливостями їх фінансового забезпечення. Процеси відновлення економічного зростання потребують проведення виваженої та збалансованої бюджетної політики, чого можна досягти із встановленням низки бюджетних обмежень, дієвою співпрацею із міжнародними фінансовими організаціями та реалізацією інституційних реформ в економіці. Пріоритетним напрямом податкової та бюджетної політики країни є підвищення ефективності управління бюджетними коштами, збалансованості бюджетів усіх рівнів, фінансової самостійності місцевого самоврядування. З огляду на зазначене, необхідним є забезпечення дієвих перетворень механізму розподілу фінансових ресурсів між державним та місцевими бюджетами для забезпечення фінансової спроможності місцевого самоврядування, посилення податкового потенціалу територій та удосконалення системи адміністрування податків та зборів. Водночас суттєві відмінності податкового потенціалу в розрізі адміністративно-територіальних одиниць обумовлює доцільність та необхідність здійснення міжбюджетного регулювання з метою певного вирівнювання фінансових можливостей місцевого самоврядування для виконання власних та делегованих видаткових повноважень. На сучасному етапі постає необхідність розробки стратегії фінансового регулювання з урахуванням циклічної динаміки розвитку інституційних секторів економіки. Важливим є посилення координації застосування механізмів і важелів у процесі формування та реалізації фінансової політики країни. Особливої значущості набувають питання покращення якісного рівня функціонування фінансових інститутів та удосконалення положень щодо

управління бюджетними відносинами. Вагомим є визначення пріоритетів бюджетно-податкової політики для активізації інвестиційних процесів, збільшення впливу ендегенних факторів на процеси суспільного відтворення [10].

Зважаючи на потребу покращення якісного рівня економічного середовища, для ведення підприємницької діяльності необхідним є розвиток підходів до удосконалення податкової політики, враховуючи особливості оподаткування різних категорій платників податків. Необхідним є зменшення витрат часу платниками на формування податкової звітності. З огляду на волатильність зовнішньоекономічної кон'юнктури, спаду в галузях промисловості, доцільним є подальше спрощення порядку бюджетного відшкодування податку на додану вартість експортерам. Важливим є удосконалення податкового адміністрування в частині проведення податкового моніторингу, що дозволить посилити дієвість прогнозування відповідної групи податкових надходжень до бюджету. Процеси уніфікації податкової системи з країнами Європейського Союзу обумовлюють необхідність трансформації спрощеної системи обліку, звітності та оподаткування для юридичних осіб. Водночас у сфері стимулювання малого та середнього підприємництва актуальним є запровадження тимчасових податкових пільг новоствореним суб'єктам підприємницької діяльності. Доцільним є удосконалення інституційного середовища та інструментарію бюджетного планування, що спрямовано на посилення результативності фінансово-бюджетної політики. З метою подальшого розвитку методологічної бази системи прогнозування бюджетних показників доцільно враховувати низку динамічних взаємозв'язків між складовими бюджетної архітектури у процесі перерозподілу валового внутрішнього продукту [7].

Перспективним напрямом удосконалення системи податкового регулювання є проведення інституційних змін системи взаємовідносин фіскальних органів та платників податків. Важливим є спрощення процедур виконання податкових зобов'язань, підвищення якості послуг, що надаються податковими і митними органами, посилення дієвості податкового контролю і аудиту шляхом актуалізації підходів до відбору платників податків для податкових перевірок, проведення електронних перевірок платників. Державні фінансові інститути мають забезпечити формування податкової стратегії, що посилить керованість бюджетним процесом, надасть можливість суб'єктам підприємництва планово адаптуватися до економічних перетворень. З метою подальшого розвитку методологічної бази системи прогнозування бюджетних показників доцільно враховувати низку динамічних взаємозв'язків між складовими бюджетної архітектури у процесі перерозподілу валового внутрішнього продукту. Прогноз видаткової частини бюджету на середньостроковий період має ґрунтуватися на основі забезпечення бюджетної збалансованості, державних цільових програм економічного та соціального розвитку з визначенням їх граничних фінансових значень. Спрямованість бюджетної політики у сфері видатків на управління бюджетними результатами має базуватися на аналізі результативності їх бюджетних програм. Бюджетна політика має спрямовуватися на створення умов для забезпечення належного економічного розвитку країни та територіальних громад. Важливим є удосконалення основних засад системи бюджетного планування, формування видатків частини бюджету повинно здійснюватися у відповідності до соціально-економічних пріоритетів, суспільних потреб. Доцільним є посилення зв'язку між показниками фінансового забезпечення бюджетних програм та результативністю їх виконання, підвищення відповідальності керівників державних установ за використання бюджетних коштів. Важливим є підвищення дієвості державного фінансового контролю, що обумовлює необхідність

подальшого розвитку його методологічних засад, удосконалення критеріїв оцінки досягнення запланованих завдань розпорядників бюджетних коштів.

Бюджетна політика у сфері видаткової частини бюджету є вагомим інструментом забезпечення економічного та соціального розвитку суспільства. Важливим завданням державних фінансових інститутів є пошук оптимального співвідношення між динамікою економічного зростання та часткою валового внутрішнього продукту, що перерозподіляється через бюджетну систему. На рівень зазначеного перерозподілу впливає інституційна модель економіки, циклічна економічна динаміка, демографічна структура населення, якісний рівень бюджетних інститутів, ступінь децентралізації бюджетної системи. Належний рівень обґрунтованості рішень щодо формування показників державного та місцевого бюджетів, сприяє підвищенню дієвості регулюючої функції бюджетного механізму. Підвищення ефективності бюджетних видатків, у сучасних умовах трансформації економіки, потребує посилення відповідальності керівників установ за досягнення результатів виконання бюджетних програм. При формуванні планових показників державного бюджету важливим є врахування результативності бюджетних програм, відповідних управлінських рішень у сфері фінансових відносин. Система регулювання ринку фінансових послуг має забезпечувати умови для збалансованого розвитку структурних складових цього ринку та відновлення довіри споживачів послуг. Доцільним та актуальним є розвиток механізмів досудового врегулювання спорів на ринках небанківських фінансових послуг, враховуючи міжнародні стандарти. Особливої значущості набувають питання активізації заходів державної фінансової політики щодо сприяння розвитку та нагляду за діяльністю інституційних інвесторів. Вагомою передумовою для забезпечення економічного зростання є формування прозорої та стабільної системи оподаткування, яка б враховувала інституційні особливості розвитку економіки. Пріоритетними напрямками бюджетної політики країни мають стати посилення прозорості розміщення державних замовлень, оптимізація системи органів державного управління та соціальної інфраструктури, розвиток вторинного ринку державних облігацій, подальший розвиток системи соціального захисту населення. Важливим є проведення верифікації одержувачів соціальної допомоги, актуалізація критеріїв її одержання, забезпечення принципу адресності надання та проведення своєчасної індексації розмірів соціальних гарантій. Розвиток суспільних відносин потребує поглиблення досліджень щодо впливу бюджетних видатків на динаміку соціально-економічних процесів, посилення дієвості використання видатків бюджету в якості ефективного інструменту регулювання економічного розвитку країни, підвищення якісного рівня бюджетного прогнозування і планування видатків бюджету, результативності бюджетної політики. Основним завданням при формуванні видаткової частини бюджету є обґрунтоване регулювання її обсягу та структури з метою досягнення стратегічних пріоритетів суспільного розвитку.

За умов економічних перетворень актуалізуються питання пошуку методів і інституційних механізмів підвищення ефективності державної фінансової політики. Важливим є встановлення оптимальних співвідношень між складовими фінансової архітектури, що забезпечить достатній обсяг фінансових ресурсів для досягнення стійкого економічного розвитку країни. Необхідність модернізації системи фінансового регулювання обумовлена суспільною потребою формування комплексної довгострокової концепції розвитку фінансово-економічної системи. Інститути державні та місцевого самоврядування мають виконувати комплементарні функції, система державного фінансового регулювання має доповнювати ринковий механізм, удосконалювати форми та методи впливу на економічні процеси.

Доцільною є реалізація системних заходів у сфері фінансового регулювання з урахуванням принципів субсидарності, підконтрольності, що сприятиме підвищенню ефективності використання бюджетних коштів. Проведення збалансованої фінансової політики країни потребує застосування науково-обґрунтованих підходів до бюджетного регулювання у сфері державного боргу і дефіциту бюджету. Оцінка ефективності видатків бюджету має здійснюватись на стадії планування та виконання бюджетних програм у розрізі бюджетної класифікації в частині узгодження цілей бюджетних програм з пріоритетами соціально-економічного розвитку, обґрунтування доцільності використання певних форм державної фінансової підтримки, визначення цільових груп отримувачів суспільних послуг, проведення відповідного аудиту для інвестиційних проектів. За умов упорядкування системи фінансування, оцінка ефективності видатків бюджету має здійснюватись з урахуванням виокремлення певних складових, у тому числі економічної та соціальної. В сучасних умовах, важливим є підвищення рівня обґрунтованості формування цільових груп, на які спрямована реалізація бюджетної програми із дотриманням принципу адресності. Формування збалансованого бюджету сприятиме виконанню цілей щодо досягнення економічної стабільності, фінансової стійкості. В міру посилення впливу дефіциту бюджету та державного боргу на макроекономічну стабільність, важливим є удосконалення підходів до управління бюджетним дефіцитом. Для підтримки процесів розвитку економіки та системи соціального забезпечення необхідним є формування основних напрямів бюджетної політики на середньострокову перспективу, що сприятиме підвищенню рівня економічного зростання.

ВИСНОВКИ

У залежності від економічної кон'юнктури, метою державного фінансового регулювання є забезпечення макроекономічного балансу та створення необхідних умов для економічного зростання. До вагомих передумов забезпечення економічного розвитку на довгостроковій основі належать технологічний уклад економіки, фактори виробництва, інституційне середовище, ступінь інтегрованості вітчизняної економіки у світовому. Рівень інституційного середовища характеризує якість взаємодії економічних суб'єктів, правил і ступеню впливу державного фінансового регулювання, які створюють умови для розвитку економіки та соціальної сфери. Забезпечення сприятливих умов для економічного зростання потребує комплексного використання інструментів, важелів, механізмів фінансового регулювання. Важливим є виокремлення довгострокової та середньострокової складової економічного зростання з метою вибору відповідних заходів фінансового регулювання. Важливим є підвищення дієвості державного фінансового контролю, що обумовлює необхідність подальшого розвитку його методологічних засад, удосконалення критеріїв оцінки досягнення запланованих цілей розпорядників бюджетних коштів. Реалізація бюджетно-податкової політики в сучасних умовах трансформації соціально-економічної моделі розвитку потребує взаємозгодження стимулюючих, компенсаторних заходів щодо підтримки системних трансформацій в економіці та соціальній сфері. Компенсаторні заходи податкового регулювання не мають значного довготривалого економічного ефекту, проте надають можливість посилити збалансованість бюджетної системи. Стимулюючі заходи бюджетного регулювання, в спрямовані на розширення обсягу внутрішнього попиту, однак з урахуванням проведення структурних змін економіки їх реалізація має середньостроковий період дії. З метою посилення результативності економічних перетворень важливим є підвищення ефективності видатків бюджету, механізму регулювання міжбюджетних відносин. Активізація інвестиційних процесів як вагоме завдання держави, потребує комплексного удосконалення

регуляторного фінансового механізму. Враховуючи динамічність розвитку економічних відносин у результаті здійснюваних інституційних перетворень важливим є формування довгострокової державної фінансової стратегії, доцільним є розробка системи критеріїв досягнення очікуваних результатів у розрізі основних напрямів зазначеної стратегії. Важливим є покращення позицій держави у рейтингу сприятливості економічного середовища, посилення впливу ендегенної складової економічного зростання.

Література:

1. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки: монографія / І.Я. Чугунов, Т.В. Канєва, М.Д. Пасічний та ін.; за заг. ред. І.Я. Чугунова. К.: Глобус-Пресс, 2018. 354 с.
2. Бюджетна система / за ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. К.: Центр учбової літератури, 2012. 871 с.
3. Самуельсон Пол Е., Нордхаус Вільям Д. Економіка. 19-е изд.: пер.с англ. М.: Вільямс, 2015. 1360 с.
4. Фінанси / за ред. І. О. Лютого. Київ: Ліра-К, 2017. 728 с.
5. Чугунов І.Я., Козарезенко Л.В. Державне фінансове регулювання розвитку людського потенціалу. Вісник КНТЕУ. 2017. № 3. С. 116—132.
6. Чугунов І.Я., Макогон В.Д. Бюджетна стратегія в умовах економічних перетворень. Вісник КНТЕУ. 2018. № 5. С. 5—18.
7. Чугунов І.Я., Самошкіна О.А. Видатки бюджету в системі державного регулювання соціально-економічного розвитку країни. Вісник КНТЕУ. 2019. № 2. С. 103—121.
8. Acikgoz B., Cinar S. Public Spending and Economic Growth: An Empirical Analysis of Developed Countries. Journal of Economics. 2017. Vol. 65, No. 5, pp. 448—458.
9. Budget policy of social development. Chugunov I., Kaneva T., Pasichnyi M. and other. General editorship Chugunov I. Scientific Route. Tallinn, Estonia. 2018. 348 p.
10. Chugunov I., Makohon V. Fiscal strategy as an instrument of economic growth. Baltic Journal of Economic Studies. 2019. Vol. 5. No. 3. pp. 213—217.

References:

1. Chuhunov, I.Ya. Kaneva, T.V. and Pasichnyj, M.D. (2018), Biudzhethno-podatkovaya polityka u systemi rehuliuivannia ekonomiky [Fiscal policy in the system of regulation of the economy], Hlobus-Press, Kyiv, Ukraine.
2. Fedosov, V.M. and Yuriy, S.I. (2012), Biudzhethna systema [The budget system], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.
3. Samuel' son, P.Je. and Nordhaus, V.D. (2015), Jekonomika [Economics], Vil'jams, Moscow, Russia.
4. Liutyj, I.O. (2017), Finansy [Finance], Lira-K, Kyiv, Ukraine.
5. Chuhunov, I.Ya. and Kozarezenko, L.V. (2017), "State financial regulation of human potential development", Visnyk KNTEU. № 3. S. 116—132.
6. Chuhunov, I.Ya. and Makohon, V.D. (2018), "Budget strategy in the context of economic transformation", Visnyk KNTEU, vol. 5, pp. 5—18.
7. Chuhunov, I.Ya. and Samoshkina, O.A. (2019), "Budget expenditures in the system of state regulation of socio-economic development of the country", Visnyk KNTEU, vol. 2, pp. 103—121.
8. Acikgoz, B. and Cinar, S. (2017), "Public Spending and Economic Growth : An Empirical Analysis of Developed Countries", Journal of Economics, Vol. 65, No. 5, pp. 448—458.
9. Chugunov, I. Kaneva, T. and Pasichnyi, M. (2018), Budget policy of social development. and other, Scientific Route, Tallinn, Estonia.
10. Chugunov, I. and Makohon, V. (2019), "Fiscal strategy as an instrument of economic growth", Baltic Journal of Economic Studies, Vol.5, No. 3, pp. 213—217.

Стаття надійшла до редакції 04.12.2020 р.